

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΝΗΣΙΑ

Παραδείγματα Συνεταιρισμών σε Ευρωπαϊκά νησιά

Επιτυχίες, εμπόδια και προβληματισμοί

Πάνος Κορογιαννάκης

CPMR, Βρυξέλλες

Σάββατο 6 Σεπ. 2014, ώρα 10.30-14.30

Το Σύμφωνο των Νησιών

Μια πολιτική δέσμευση από 65 ευρωπαϊκά νησιά (από 11 κράτη μέλη της ΕΕ) που αποσκοπεί σε 4 αντικειμενικούς σκοπούς:

1. Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων δράσης
2. Μείωση εκπομπής CO₂ κατά 20% μέχρι το 2020
3. Προσδιορισμός χρηματοδοτήσιμων έργων για την επίτευξη του στόχου του 20%
4. Παρακολούθηση της εφαρμογής των επιλεγέντων έργων και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανά διετία

Συνεταιρισμός Gotland – Σουηδία (πληθ. 56.000)

- Το 1989 135 οικογένειες σχηματίζουν συνεταιρισμό και συγκεντρώνουν 270.000€.
- Αγοράζουν και εγκαθιστούν 2 μικρές ανεμογεννήτριες ισχύος 150kW έκαστη
- Μέχρι το 1991 7 ακόμη μικρές μονάδες αγοράζονται από τον συνεταιρισμό
- Με βάση την επιτυχία του εγχειρήματος τα μέλη του συνεταιρισμού και τα κεφάλαιά του αυξάνονται
- Το 1995 αγρότες – ιδιώτες με γη στις ακτές του νησιού που διαθέτουν τις καλύτερες ανεμολογικές συνθήκες ανεγείρουν περίπου 70 δικές τους μονάδες εκτός συνεταιρισμού. Οι ίδιοι αγρότες κάνουν αίτηση για off-shore αιολικό πάρκο. Μετά από 5-ετείς δικαστικούς αγώνες το υπεράκτιο αιολικό πάρκο ακυρώνεται.
- Μετά το 2000 αναπτύσσονται σχέδια για την αντικατάσταση των 80 μικρών και άτακτα τοποθετημένων ανεμογεννητριών με μεγαλύτερες μονάδες σύμφωνα με σχέδιο γραμμικής τοποθέτησης.
- Το 2014 3 από τις 4 φάσεις αντικατάστασης έχουν υλοποιηθεί. 58 από τις 80 μονάδες έχουν αντικατασταθεί με 27 νέες μεγαλύτερης ισχύος με αποτέλεσμα την αύξηση της ηλεκτροπαραγωγικής ικανότητας κατά 400% και την αύξηση των εσόδων προς όλους τους ιδιοκτήτες και τον τοπικό δήμο ο οποίος εισπράττει 27.000€ το χρόνο από αντισταθμιστικά οφέλη.

- = Genomförd generationsväxling
- = Nya Näsudden Väst
- = Nya testplatser Vattenfall
- = Vindpark Stugyl
- = Bef. Vindkraft ej generationsväxlad

NYA GANSPARKEN 20 äldre verk utbyta mot sex nya

NYA NÄSUDDEN VÄST 27 äldre verk ersätts med 12 nya

VINDPARK STUGYL 11 äldre verk ersätts med 9 nya

Näs kyrka

Översiktskarta generationsskiften av
vindkraftverk, Näsudden Gotland

Datum: April 2010

Το παράδειγμα Samsø - Δανία (πληθ. 4.500)

- Το Samsø άρχισε συντονισμένες δράσεις με ΑΠΕ από το 1997.
- Οι κάτοικοι του νησιού έχουν ενεργό συμμετοχή σε μια σειρά από επιτιχιμένα έργα που έχουν βασιστεί σε αλληπάλληλα δεκαετή ολοκληρωμένα προγράμματα χρηματοδοτημένα ως επί το πλείστον από την τοπική κοινωνία.
- Από το 1997 το νησί έχει μειώσει την εκπομπή CO2 κατά 140%. Με την δυνατότητα εξαγωγής αιολικής ενέργειας ο κάθε νησιώτης – μέτοχος έχει σημαντικά οικονομικά οφέλη ενώ παράλληλα έχει μειώσει την κατά κεφαλή εκπομπή CO2 κατά 2 τόνους ετησίως.
- **Σήμερα το Samsø έχει βάλει έναν ακόμη πιο φιλόδοξο στόχο: ένα νησί με μηδενική χρήση ορυκτών καυσίμων μέχρι το 2030 θέτοντας τους εξής στόχους:**
  - Επέκταση αποκεντρωμένου και ευέλικτου ενεργειακού συστήματος παραγωγής από ΑΠΕ
  - Το σύστημα μεταφορών θα βασίζεται σε βιοκαύσιμα και ΑΠΕ
  - Μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας στην θέρμανση και ψύξη καθώς και στη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας χρησιμοποιώντας καινοτόμες τεχνολογίες
  - **Ενίσχυση των κινήτρων για τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στην εφαρμογή του σχεδίου με συνεχή ενημέρωση και πλήρη διαφάνεια.**

Το παράδειγμα ΧΥΤΑ Μυκόνου (πληθ. 10.000)

- Σε λειτουργία από το 2011
- Σχεδιάστηκε για 20 χρόνια χρήσης
- Η διαχείριση ανατέθηκε στο δήμο
- Ο δήμος δεν μπόρεσε να διαχειριστεί τον ΧΥΤΑ (ελάχιστος ως και μηδενικός διαχωρισμός και ανακύκλωση)
- Το 2014 ο ΧΥΤΑ έχει σχεδόν γεμίσει !
- Η περαιτέρω διαχείριση από το καλοκαίρι του 2014 γίνεται από ιδιώτη
- Με πρωτοβουλία λίγων σχετικά πολιτών της τοπικής κοινωνίας δημιουργείται συνεταιρισμός για ανακύκλωση μετάλλων, πλαστικών και χαρτιού.
- **Ο συνεταιρισμός 'Μοίκονος' λειτουργεί με επιτυχία από το 2014 και υπερκαλύπτει τα έξοδά του από την πώληση του ανακυκλωμένου υλικού συσκευασμένου σε παλέτες**

Το παράδειγμα αφαλάτωσης – Μήλος (πληθ. 5.000)

ΠΡΙΝ

- Μεταφορά γλυκού νερού στο νησί με υδροφόρο πλοίο με κόστος 9€/μ3
- Με πρωτοβουλία του δήμου, ιδιωτική εταιρία αναλαμβάνει την κατασκευή και λειτουργία μονάδας αφαλάτωσης με τεχνολογία αντίστροφης όσμωσης

ΜΕΤΑ

- Η μονάδα χτίζεται το 2008 με χρηματοδότηση και ευθύνη του επενδυτή και ηλεκτροδοτείται από 2 ανεμογεννήτριες = 100% ΑΠΕ
- Ο επενδυτής αναλαμβάνει τη λειτουργία της μονάδας για 15+15 χρόνια
- Το νησί γίνεται αυτόνομο σε πόσιμο νερό με τιμή αγοράς από τη μονάδα στο 1/5 περίπου του κόστους προμήθειας και μεταφοράς με πλοίο

ΩΦΕΛΗ

- Αυτόνομο σε νερό υψηλής ποιότητας και χαμηλής τιμής
- Μηδενική επιβάρυνση εκπομπών CO₂ στο νησί

The Smart Island Initiative

To create a “Brand Name” for Islands

- Define what we expect it to be
  - An insular area that creates sustainable local economic development and high quality of life by excelling in multiple key areas of sustainability such as the economy, mobility, energy, environment, human capital and excellence in governance.
- Establish one or more Strategic Objectives
- Define specific goals
- Develop the components of the Strategy
  - Sectorial approach

SMART & INFORMED ISLANDERS

SMART PRODUCTION AND USE OF ENERGY

SMART MOBILITY SOLUTIONS

SMART WATER MANAGEMENT

SMART WASTE MANAGEMENT

SMART TOURISM SOLUTIONS

SMART PUBLIC PROCUREMENT

SMART AGRICULTURE

SMART FISHERIES

Συμπεράσματα

- Οι συνεταιρισμοί με τη συμμετοχή και την υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας έχουν δοκιμαστεί και δουλεύουν καλά σαν βιώσιμη εναλλακτική λύση
- Η υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση
- Οι δράσεις πρέπει να βασίζονται σε ένα ολοκληρωμένο 10ετές σχέδιο. Ανακύκλωση, αφαλάτωση, εξοικονόμηση ενέργειας πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι ενός τέτοιου ολοκληρωμένου σχεδιασμού
- Τα πρώτα βήματα πρέπει να είναι μικρά, προσεκτικά και οικονομικά βιώσιμα
- Δεν πρέπει να αποκλείουν συνεργασίες με δημόσιες και ιδιωτικές πρωτοβουλίες
- Είναι επίσης απαραίτητη η συνεργασία με την ΔΕΗ για την ομαλή και απρόσκοπτη διασύνδεση των ΑΠΕ στο δίκτυο
- Στη Σίφνο, όπως και σε πολλά άλλα μικρά ελληνικά νησιά τα οφέλη μιας μεγαλύτερης εισαγωγής ΑΠΕ παράλληλα με εφαρμογές τεχνικών έξυπνων δικτύων είναι μεγάλα και για την τοπική κοινωνία (οικονομικά οφέλη από τη συμμετοχή στον συνεταιρισμό – πράσινος τουρισμός – θέσεις εργασίας) αλλά και για την ΔΕΗ η οποία μπορεί να εξοικονομήσει πολλά εκατομμύρια € ετησίως από την μείωση χρήσης υδρογονανθράκων για ηλεκτροπαραγωγή

Ευχαριστώ

Πάνος Κορογιαννάκης
CPMR Brussels office
pcoroyannakis@skynet.be
panos@smilegov.eu

+32 486 403913

